

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 28. oktobra 2010*

V zadevi C-203/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (Nemčija) z odločbo z dne 29. aprila 2009, ki je prispela na Sodišče 8. junija 2009, v postopku

Volvo Car Germany GmbH

proti

Autohof Weidensdorf GmbH,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits in M. Safjan (poročevalec), sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. maja 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Volvo Car Germany GmbH J. Kummer in P. Wassermann, odvetnika,

- za Autohof Weidensdorf GmbH J. Breithaupt, odvetnik,

- za nemško vlado J. Möller, J. Kemper in S. Unzeitig, zastopniki,

- za Evropsko komisijo H. Støvlbæk in B.-R. Killmann, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
3. junija 2010

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 18(a) Direktive Sveta z dne 18. decembra 1986 o usklajevanju zakonodaje držav članic o samozaposlenih trgovskih zastopnikih (86/653/EGS) (UL L 382, str. 17, v nadaljevanju: Direktiva).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Autohof Weidensdorf GmbH (v nadaljevanju: družba AHW) in Volvo Car Germany GmbH (v nadaljevanju: družba Volvo Car) v zvezi z zahtevkom za nadomestilo in za uveljavljanje pravic do plačila na podlagi dobropisov, ki ga uveljavlja družba AHW.

Pravni okvir

Ureditev Unije

3 Člen 1(2) Direktive določa:

„V skladu s to direktivo je ‚trgovski zastopnik‘ tisti, ki ima kot samozaposleni posrednik trajno pooblastilo za posredovanje pri prodaji ali nakupu izdelkov za drugo osebo, v nadaljevanju ‚naročitelj‘, ali za posredovanje in sklepanje poslov v imenu naročitelja in za njegov račun.“

4 Člen 16 Direktive določa:

„Ta direktiva ne vpliva na uporabo predpisov držav članic, če ti predvidevajo odpoved pogodbe o trgovskem zastopanju brez odpovednega roka:

a) zaradi neizpolnjevanja vseh ali delnih obveznosti ene od pogodbenih strank;

b) v primeru izrednih okoliščin.“

5 Člen 17 navedene direktive določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi trgovskemu zastopniku po prenehanju veljavnosti pogodbe o trgovskem zastopanju zagotovijo nadomestilo v skladu z odstavkom 2 ali odškodnino v skladu z odstavkom 3.

2. a) Trgovski zastopnik ima pravico do nadomestila, če in kolikor:

- je naročitelju priskrbel nove stranke ali razširil poslovne stike z obstoječimi strankami in naročitelj še uživa velike prednosti v poslih s temi strankami

in

- je plačilo tega nadomestila ob upoštevanju vseh okoliščin ustrezno [pravično], predvsem glede provizije, za katero je trgovski zastopnik prikrajšan in ki izhaja iz poslov s temi strankami. [...]

6 Člen 18 Direktive določa:

„Nadomestila ali odškodnine iz člena 17 ni mogoče zahtevati:

- a) če je pogodbo razdril naročitelj zaradi kršitev, ki jih gre pripisati trgovskemu zastopniku in ki bi v skladu z nacionalno zakonodajo upravičevala odpoved pogodbe brez odpovednega roka;

- b) če je pogodbo razdril trgovski zastopnik, razen če to odpoved upravičujejo okoliščine, ki jih gre pripisati naročitelju, ali jo upravičuje starost, slabost ali bolezen trgovskega zastopnika, zaradi česar od njega ni mogoče zahtevati nadaljnega izvajanja dejavnosti;

[...]“

7 Člen 19 Direktive določa:

„Pogodbene stranke pred potekom pogodbe ne morejo odstopati od določb členov 17 in 18 na škodo trgovskega zastopnika.“

Nacionalna ureditev

- 8 V skladu s členom 89a nemškega trgovinskega zakonika (Handelsgesetzbuch, v nadaljevanju: HGB):

„(1) Vsaka stranka lahko zaradi resnega razloga odpove pogodbo brez upoštevanja odpovednega roka. Ta pravica ne sme biti niti izključena niti omejena. [...]“

- 9 S členom 89b HGB so preneseni člani od 17 do 19 Direktive. Besedilo navedene nacionalne določbe, kot je veljala v času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari, je tako:

„(1) Trgovski zastopnik lahko po prenehanju veljavnosti pogodbe od naročitelja zahteva ustrezno nadomestilo, kadar in če:

1. naročitelj tudi po prenehanju veljavnosti pogodbe uživa velike prednosti, izhajajoče iz poslovnih odnosov z novimi strankami, ki jih je pridobil trgovski zastopnik;
2. trgovski zastopnik zaradi prenehanja veljavnosti pogodbe izgubi pravico do provizije, ki bi jo v primeru nadaljevanja pogodbe prejemal za posle, ki so že bili ali bodo sklenjeni s strankami, ki jih je pridobil, in

3. je plačilo nadomestila ob upoštevanju vseh okoliščin pravično.

Če je trgovski zastopnik poslovne stike z obstoječo stranko tako pomembno razširil, da po tržnih načelih ustreza pridobitvi nove stranke, se šteje, da je pridobil novo stranko.

[...]

(3) Tega nadomestila ni mogoče zahtevati, če:

1. je trgovski zastopnik odpovedal pogodbo, razen če je bil utemeljeni razlog za to ravnanje naročitelja ali če se nadaljevanje dejavnosti trgovskega zastopnika ne more več zahtevati zaradi njegove starosti ali bolezni, ali
2. je naročitelj odpovedal pogodbo in je za odpoved obstajal resen razlog, povezan s krivdnim ravnanjem trgovskega zastopnika [...]"

¹⁰ Na podlagi ustaljene sodne prakse Bundesgerichtshof (Nemčija), navedene v predložitveni odločbi, se določbe člena 89b HGB v zvezi z nadomestilom za trgovskega zastopnika po analogiji uporabljajo za distribucijsko pogodbo, kot je ta iz postopka v glavni stvari. Kot je razvidno iz navedene sodne prakse, bi moral resen razlog, ki bi upravičeval odločitev o odpovedi pogodbe brez odpovednega roka, objektivno obstajati le ob odločitvi o odpovedi pogodbe. Če bi trgovski zastopnik pred predvidenim

prenehanjem veljavnosti pogodbe storil kršitev, zaradi katere bi bila upravičena odpoved brez odpovednega roka, se lahko na podlagi sodne prakse Bundesgerichtshof celo naročitelj, ki se je odločil, da bo po koncu odpovednega roka pogodbo odpovedal, bodisi odloči za novo odpoved brez odpovednega roka, če bi za navedeno kršitev izvedel pred koncem odpovednega roka, bodisi sklicuje na navedeno kršitev za zavrnitev kakršnega koli nadomestila, če bi za to izvedel šele po predvidenem prenehanju veljavnosti pogodbe.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 11 Družbi Volvo Car (proizvajalec) in AHW (distributer) sta sklenili distribucijsko pogodbo. Sočasno so poslovodje družbe AHW skupaj z nekdanjim poslovodjo družbe AHW upravljali družbo Autovermietung Weidensdorf GbR (v nadaljevanju: AVW). Zadnjenavedena je prek druge družbe vzpostavila poslovne odnose z družbo Volvo Car, ki so bili urejeni z „okvirnim sporazumom za velike stranke“ o posebnih popustih pri dobavi novih vozil Volvo. Družba AVW je v skladu z navedenim okvirnim sporazumom kupovala vozila od družbe AHW, pri čemer je uveljavljala dogovorjene popuste. Družba AHW je za to od družbe Volvo Car prejemale finančne prispevke.
- 12 Družba Volvo Car je z dopisom z dne 6. marca 1997 družbo AHW obvestila o odločitvi, da bo 31. marca 1999 odpovedala distribucijsko pogodbo.
- 13 V obdobju od aprila 1998 do julija 1999 so bile opravljene predčasne nadaljnje prodaje 28 vozil, ki jih je družba AVW kupila od družbe AHW, s čimer je bila kršena

distribucijska pogodba. Kot izhaja iz predložitvene odločbe, se v okviru revizijskega postopka predpostavlja, da se je družba Volvo Car s tem dejstvom seznanila šele po prenehanju distribucijske pogodbe.

- 14 Ker se člen 89b HGB uporablja za distribucijsko pogodbo, je družba AHW od družbe Volvo Car nato zahtevala nadomestilo za stranke in uveljavljala pravice do plačila na podlagi dobropisov. Družba Volvo Car meni, da člen 89b(3), točka 2, HGB preprečuje družbi AHW zahtevati pravico do nadomestila. Meni, da si je družba AHW pridobila prispevke, do katerih ni imela pravice, ker ob zavednem skupnem delovanju z družbo AVW ni upoštevala trajanja hranjenja, določenega s pogodbo. V okviru revizijskega postopka, ki je podlaga tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, je ugotovljeno, da družba AHW s tem ravnanjem ni izpolnila obveznosti, ki izhajajo iz distribucijske pogodbe, sklenjene z družbo Volvo Car. Zato naj bi bila družba Volvo Car upravičena odpovedati to pogodbo brez odpovednega roka, če bi za to izvedela pred prenehanjem navedene pogodbe.

- 15 Landgericht je ugodilo zahtevam družbe AHW v višini 180.159,46 EUR, kar zadeva nadomestilo za stranke, in v celoti, kar zadeva dobropise, skupaj z obrestmi v obeh primerih.

- 16 Oberlandesgericht je po pritožbi družbe Volvo Car delno spremenilo odločitev prvostopenjskega sodišča, kar zadeva znesek nadomestila in dobropisov. To pritožbeno sodišče je menilo, da ima družba AHW na podlagi člena 89b(1) HGB, ki se uporablja po analogiji, pravico do nadomestila od družbe Volvo Car. Oberlandesgericht je ugotovilo, da je treba člen 89b(3), točka 2, HGB razlagati v skladu s členom 18(a) Direktive. Zato je po mnenju tega sodišča moral biti resni razlog vzrok za odločitev naročitelja, da razdre pogodbo, tako da bi trgovski zastopnik izgubil pravico do nadomestila.

- 17 Družba Volvo Car je vložila predlog za revizijo sodbe Oberlandesgericht. Predložitveno sodišče je menilo, da je rešitev spora odvisna od razlage člena 18(a) Direktive.
- 18 V teh okoliščinah je Bundesgerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 18(a) Direktive [...] razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, po kateri trgovski zastopnik nima pravice do nadomestila tudi v primeru redne odpovedi s strani naročitelja, če je ob redni odpovedi sicer obstajal [resen] razlog za odpoved pogodbe brez odpovednega roka zaradi [krivdnega ravnanja], ki [ga] gre pripisati trgovskemu zastopniku, vendar ni bil vzrok za odpoved?

2. Če je taka nacionalna ureditev združljiva z Direktivo:

ali člen 18(a) Direktive nasprotuje ustrezni uporabi nacionalne ureditve o izključitvi pravice do nadomestila za primer, če je [resen] razlog za odpoved pogodbe brez odpovednega roka zaradi krivdnega ravnanja, ki ga gre pripisati trgovskemu zastopniku, nastopil šele po izreku redne odpovedi in je naročitelj zanj izvedel šele po prenehanju veljavnosti pogodbe, zaradi česar ni mogel izreči odpovedi

pogodbe brez odpovednega roka, ki bi temeljila na [krivdnem ravnanju], ki [ga] gre pripisati trgovskemu zastopniku?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Pristojnost Sodišča in dopustnost vprašanj za predhodno odločanje

Stališča, predložena Sodišču

- ¹⁹ Družba Volvo Car meni, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten. Predmet spora o glavni stvari naj namreč ne bi spadal na področje uporabe Direktive. Distributer, kot je družba AHW, naj ne bi bil „trgovski zastopnik“ niti v smislu člena 1(2) Direktive niti v smislu člena 84(1), prvi stavek, HGB. Načelo razlage predpisov nacionalnega prava v skladu z direktivami pa naj bi veljalo le za neposredno področje uporabe teh direktiv.
- ²⁰ Družba AHW je na obravnavi trdila, da sta vprašanja za predhodno odločanje zaradi določb o trgovskih zastopnikih, ki se v nemškem pravu uporabljajo po analogiji za distribucijske pogodbe, dopustni. Poleg tega naj prvo vprašanje ne bi bilo hipotetično.

- 21 Nemška vlada zatrjuje, da se v nemškem pravu določbe v zvezi s trgovskimi zastopniki uporabljajo po analogiji za distributerje. Zato je odločitev o pravici do nadomestila družbe AHW odvisna od tega, kako je treba razlagati določbe Direktive o izključitvi pravice do nadomestila trgovskih zastopnikov. Nemška vlada je v zvezi s prvim vprašanjem na obravnavi pojasnila, da to vprašanje ni hipotetično, ker se nanaša na težavo, ki jo je treba rešiti pred odgovorom na drugo vprašanje.
- 22 Po mnenju Komisije nič ne nasprotuje pristojnosti Sodišča za odgovor na vprašanji za predhodno odločanje, ker je treba nemško zakonodajo, s katero je prenesena Direktiva, razlagati v skladu z njo. Komisija pa vseeno izraža dvome glede dopustnosti prvega vprašanja, saj se to nanaša na primer, ki ne ustreza dejanskemu stanju, o katerem mora odločiti predložitveno sodišče v obravnavanem primeru.

Presoja Sodišča

- 23 Prvič, v zvezi s pristojnostjo Sodišča za odgovor na vprašanji za predhodno odločanje je treba opozoriti, da v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, ki ga uvaja člen 267 PDEU, izključno nacionalno sodišče glede na posebnosti vsake zadeve presodi o potrebi po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in o pomembnosti vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Sodišče sme predlog nacionalnega sodišča zavrnilo le takrat, kadar je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom postopka v glavni stvari, ali kadar je vprašanje splošno oziroma hipotetično (glej zlasti sodbo z dne 16. marca 2006 v zadevi Poseidon Chartering, C-3/04, ZOdl., str. I-2505, točka 14).

- ²⁴ Zato je takrat, kadar se vprašanja nacionalnih sodišč nanašajo na razlago določbe prava Unije, Sodišče načeloma dolžno odločiti. Niti iz besedila člena 267 PDEU niti iz namena postopka, ki ga uvaja ta člen, namreč ne izhaja, da bi avtorji Pogodbe iz pristojnosti Sodišča poskušali izključiti predloge za sprejetje predhodne odločbe, ki se nanašajo na določbo prava Unije, v takem posebnem primeru, ko se nacionalno pravo države članice pri določanju pravil za neki primer, ki je za to državo povsem notranji, sklicuje na vsebino te določbe (glej zgoraj navedeno sodbo Poseidon Chartering, točka 15).
- ²⁵ Kadar namreč nacionalna zakonodaja za povsem notranje položaje, predvsem zato da bi se izognila diskriminaciji ali morebitnemu izkrivljanju konkurence, sprejme enake rešitve, kot jih določa pravo Unije, je zagotovo v interesu Unije, da se zaradi izogibanja prihodnjim razhajajočim se razlagam določbe ali pojmi iz prava Unije razlagajo enako, in sicer ne glede na okoliščine, v katerih se uporabljajo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Poseidon Chartering, točka 16).
- ²⁶ Čeprav se v tej zadevi vprašanja nanašajo na distribucijsko pogodbo, in ne na pogodbo o trgovskem zastopanju, in čeprav Direktiva neposredno ne ureja zadevnega primera, ostaja dejstvo, da se v nemškem pravu ti dve vrsti pogodb obravnavata enako (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Poseidon Chartering, točka 17).
- ²⁷ Sicer pa ni v spisu ničesar, kar bi kazalo na to, da lahko predložitveno sodišče odstopa od razlage, ki jo da Sodišče glede določb Direktive.

- 28 V teh okoliščinah je treba zavrnuti ugovor nepristojnosti.
- 29 Drugič, kar zadeva dopustnost prvega vprašanja, je treba navesti, da se to vprašanje nanaša na položaj, v katerem je na dan redne odpovedi pogodbe obstajal razlog, ki je upravičeval odpoved pogodbe brez odpovednega roka in na katerega se naročitelj v utemeljitev te odpovedi ni skliceval. Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, je kršitev pogodbenih obveznosti, očitana družbi AHW, nastala po vročitvi redne odpovedi distribucijske pogodbe.
- 30 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da se prvo vprašanje nanaša na povsem hipotetični položaj, ki očitno ne ustreza dejanskemu stanju iz postopka v glavni stvari, zato ni upoštevno za odločitev v sporu o glavni stvari.
- 31 Lahko sklepamo, da prvo vprašanje ni dopustno.

Vsebinska presoja

Stališča, predložena Sodišču

- 32 Družba Volvo Car predlaga nikalen odgovor na drugo postavljeno vprašanje in se pri tem opira na širšo razlago meril, določenih v členu 18(a) Direktive. Zlasti naj ne bi nič

v tem členu omogočalo sklepanja, da bi morala biti izključitev nadomestila odvisna od povsem naključnega merila, ali je bilo krivdno ravnanje, ki upravičuje odločitev o odpovedi pogodbe brez odpovednega roka, odkrito pred prenehanjem pogodbe.

33 Kot je družba AHW navedla na obravnavi, bi možnost naročitelja, da je ob široki razlagi člena 18(a) Direktive oproščen obveznosti plačila nadomestila trgovskemu zastopniku, povzročila izkrivljanje konkurence. Zato je treba za to določbo, ki pomeni izjemo od obveznosti plačila nadomestila, uporabiti jezikovno razlago, ki naj bi zahtevala, da je krivdno ravnanje zastopnika neposreden vzrok odločitve o odpovedi pogodbe. Poleg tega naj bi bilo na podlagi člena 17(2)(a) Direktive, ki določa preizkus pravičnosti, mogoče zmanjšati znesek nadomestila ali zastopniku celo v celoti odvzeti pravico do nadomestila.

34 Nemška vlada predlaga pritrtilen odgovor na drugo vprašanje. Namen Direktive, katere bistveni načeli naj bi bili zaupanje in dolžnost vzajemne lojalnosti, je vzpostavljati pravičnega ravnotežja med interesi strank. Na podlagi člena 18(a) Direktive naj bi bila pravica do nadomestila izključena, če kršitev, ki jo je mogoče pripisati trgovskemu zastopniku, ni neposreden vzrok odločitve o odpovedi pogodbe, vendar pa je objektivno obstajala pred navedeno odločitvijo in bi lahko na podlagi nacionalnega prava upravičila odločitev o odpovedi pogodbe brez odpovednega roka. Zadostovalo naj bi, da bi naročitelj teoretično lahko uporabil krivdno ravnanje trgovskega zastopnika kot razlog za odločitev o odpovedi pogodbe (hipotetična vzročnost). Ker pa bi morala biti oba zgoraj navedena pogoja kumulativno izpolnjena, se člen 18(a) Direktive po

mnenju nemške vlade ne uporabi, če nista izpolnjena hkrati in če je neizpolnitev obveznosti nastopila šele po odločitvi o odpovedi pogodbe.

35 Komisija meni, da je sistem, uveden s členi od 17 do 19 Direktive, obvezen. Kljub temu bi bila lahko širša razlaga člena 18(a) Direktive združljiva s pravičnim kompromisom med interesi naročitelja in interesi trgovskega zastopnika. Namreč, trgovski zastopnik naj bi si tudi zaslužil varstvo, če naročitelj njegovega ravnanja ni štel za dovolj resno, da bi upravičilo odpoved pogodbe. Poleg tega naj naročitelju nič ne bi preprečevalo, da trgovskemu zastopniku pove, da je bilo njegovo ravnanje povod za odpoved pogodbe, če tega ni že storil.

36 V položaju, v katerem naročitelj odkrije kršitev trgovskega zastopnika šele po prenehanju pogodbenega razmerja, naj bi bilo nemogoče odpovedati pogodbo iz tega razloga, ker ne bi več obstajalo pogodbeno razmerje, ki bi ga bilo mogoče odpovedati. Ker zakonodajalec Unije v Direktivi ni predvidel določb za ta primer, naj bi lahko države članice ob spoštovanju omejitev, predpisanih s Pogodbo, prosto izključile pravico do nadomestila. V primerih, v katerih je naročitelj izvedel za krivdno ravnanje trgovskega zastopnika pred prenehanjem pogodbe in navedenega ravnanja ni uveljavljal kot razlog za odpoved, se sicer pravica do nadomestila ohrani, vendar bi bilo mogoče navedeno ravnanje upoštevati pri prilagoditvi nadomestila iz razlogov pravičnosti.

Odgovor Sodišča

37 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 18(a) Direktive razlagati tako, da nasprotuje temu, da se neodvisnemu trgovskemu

zastopniku odvzame pravica do nadomestila za stranke, če naročitelj ugotovi obstoj kršitve tega zastopnika, do katere je prišlo po vročitvi redne odpovedi pogodbe in pred prenehanjem pogodbe ter ki bi upravičila odpoved zadevne pogodbe brez odpovednega roka.

- 38 Za odgovor na to vprašanje je treba opozoriti, da v skladu s členom 18(a) Direktive nadomestila, navedenega v tem členu, ni mogoče zahtevati, če je pogodbo razdril naročitelj „zaradi“ kršitve, ki jo gre pripisati trgovskemu zastopniku in ki bi v skladu z nacionalno zakonodajo upravičevala odpoved pogodbe brez odpovednega roka.
- 39 Dejstvo, da je zakonodajalec Unije uporabil predlog „zaradi“, potrjuje tezo, ki jo podpira zlasti Komisija, da je bil namen navedenega zakonodajalca zahtevati obstoj neposredne vzročne zveze med kršitvijo, ki jo je mogoče pripisati trgovskemu zastopniku, in odločitvijo naročitelja o odpovedi pogodbe, sicer se lahko trgovskemu zastopniku odvzame pravica do nadomestila, predvidenega v členu 17 Direktive.
- 40 To razlago podpira tudi zgodovina nastanka Direktive. Kot izhaja iz predloga Direktive (UL 1977, C 13, str. 2), je Komisija prvotno predlagala, da nadomestila za stranke ni mogoče zahtevati, če je naročitelj razdril ali „bi lahko razdril pogodbo“ v primeru, da bi trgovski zastopnik kršil pogodbeno razmerje tako, da od naročitelja ne bi bilo več mogoče zahtevati, da ohrani pogodbeno razmerje. Ugotoviti je torej treba, da zakonodajalec Unije ni sprejel drugega predlaganega razloga za izključitev pravice do nadomestila.

- 41 Zgoraj opisano razlago okrepi tudi dejstvo, da je isti predlog uporabljen v različnih jezikovnih različicah člena 18(a) Direktive, med drugim v španski („por un incumplimiento imputable al agente comercial“), nemški („wegen eines schuldhaften Verhaltens des Handelsvertreter“), angleški („because of default attributable to the commercial agent“), francoski („pour un manquement imputable à l’agent commercial“), italijanski („per un’inadempienza imputabile all’agente commerciale“) in poljski („z powodu uchybienia przypisywanego przedstawicielowi handlowemu“).
- 42 Dodati je treba, da je treba člen 18(a) Direktive kot izjemo od pravice do nadomestila zastopnika razlagati ozko. Zato te določbe ni mogoče razlagati tako, da bi razlaga pripeljala do tega, da bi se dodal razlog za izključitev pravice do nadomestila, ki v tej določbi ne bi bil izrecno predviden.
- 43 V teh okoliščinah, če naročitelj izve za kršitev trgovskega zastopnika šele po prenehanju pogodbe, ni več mogoče uporabiti mehanizma, določenega v členu 18(a) Direktive. Zato trgovskemu zastopniku ni mogoče odvzeti njegove pravice do nadomestila na podlagi te določbe, če naročitelj po tem, ko je zastopniku vročil redno odpoved pogodbe, ugotovi, da obstaja kršitev tega zastopnika, ki bi lahko upravičila odpoved te pogodbe brez odpovednega roka.
- 44 Vseeno je treba dodati, da ima trgovski zastopnik v skladu s členom 17(2)(a), druga alineja, Direktive pravico do nadomestila, če in kolikor je plačilo tega nadomestila ob upoštevanju vseh okoliščin pravično. Zato ni mogoče izključiti, da se lahko ravnanje

navedenega zastopnika upošteva v okviru analize za določitev pravičnosti njegovega nadomestila.

- ⁴⁵ Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da člen 18(a) Direktive nasprotuje temu, da se neodvisnemu trgovskemu zastopniku odvzame pravica do nadomestila za stranke, če naročitelj ugotovi obstoj kršitve trgovskega zastopnika, do katere je prišlo po vročitvi redne odpovedi pogodbe in pred prenehanjem pogodbe ter ki bi upravičila odpoved zadevne pogodbe brez odpovednega roka.

Stroški

- ⁴⁶ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 18(a) Direktive Sveta z dne 18. decembra 1986 o usklajevanju zakonodaje držav članic o samozaposlenih trgovskih zastopnikih (86/653/EGS) nasprotuje temu, da se neodvisnemu trgovskemu zastopniku odvzame pravica do

nadomestila za stranke, če naročitelj ugotovi obstoj kršitve trgovskega zastopnika, do katere je prišlo po vročitvi redne odpovedi pogodbe in pred prenehanjem pogodbe ter ki bi upravičila odpoved zadevne pogodbe brez odpovednega roka.

Podpisi